

Marknadskontroll 2022:2

Våningssängar och höga sängar

Uppföljande marknadskontroll

Sammanfattning

Under 2022 har Konsumentverket granskat säkerheten för 19 våningssängar hos sju olika företag. Vi har genomfört granskningen genom dokumentkontroll. Kontrollen visar att många sängar saknar dokumentation som styrker att varan är säker. Det finns stora brister i spårbarhet mellan dokument och varan. Sängens namn eller varubenämning, varningar och anvisningar är exempel på information som ofta saknas eller är felaktig. Det är få bruksanvisningar och varningar som är översatta till svenska vilket är ett krav enligt lagstiftningen.

Vi kunde konstatera att fyra av de kontrollerade sängarna hade så allvarliga säkerhetsbrister att Konsumentverket begärde säljstopp och krav på återkallelse från konsument. Bristerna gällde otillåtna öppningar i fallskyddet på den övre bädden som kan medföra en ökad risk för att barn kan falla ner från sängen och skada sig allvarligt.

För de sängar som företagen inte kunde styrka säkerheten hos har Konsumentverket begärt att sängarna stoppas från försäljning.

Konsumentverket har även kontrollerat vilken information som företagen ger i samband med köptillfället och kan se att kunden ofta får bristfällig information om varan och dess egenskaper. Detta medför att kunden har svårt att kunna göra en bedömning av varans lämplighet och skydda sig från risker.

Innehållsförteckning

1	Problembeskrivning/syfte	5
2	Resultat	6
3	Åtgärder	9
4	Slutsatser.....	10
	Bilagor.....	1

1 Problembeskrivning/syfte

Webbförsäljning av möbler har ökat och detta medför att konsumenter inte har samma möjlighet att kontrollera varorna på samma sätt som vid ett köp i en fysisk butik.

Många företag säljer sängar utan att själva ha någon fysisk hantering av dem. De har ofta inte något lager för varan utan sängarna skickas direkt från tillverkaren hem till konsumenten.

I samband med tidigare marknadskontroll av våningssängar och höga sängar (2016–2019) kunde vi se att många sängar inte uppfyllde de säkerhetskrav som finns i gällande standard för våningssängar, EN 747-1:2012+A1:2015 (fortsättningsvis kallad standard).

Vi kunde även konstatera att näringsidkarna inte ställde tillräckliga krav på att tillverkare och leverantörer kunde uppvisa dokumentation om att sängarna är säkra.

I samband med att ärenden i förra marknadskontrollen avslutades fick flera näringsidkare påpekanden med förtydligande om att säkerhetskraven i standarden gäller för alla våningssängar och höga sängar i deras sortiment. De fick även information om att en sanktionsavgift kan bli aktuell om Konsumentverket vid en uppföljning ser att det fortfarande finns brister i säkerheten.

Med denna uppföljande marknadskontroll vill vi se om näringsidkarna har förbättrat sin kontroll av sängar som säljs på den svenska marknaden och om sängarna uppfyller gällande säkerhetskrav inom EU.

2 Resultat

Konsumentverket har genomfört en marknadskontroll av våningssängar och höga sängar. I kontrollen ingick 19 sängar från sju olika näringsidkare. De sängar som valdes ut för granskning säljs i webbutiker.

Marknadskontrollen genomfördes genom en dokumentkontroll samt kompletterande frågor till näringsidkaren om hur de säkerställer varans säkerhet, märkning, spårbarhet och hur de säkerställer att konsumenten får viktig information om varan vid köptillfället.

De näringsidkare och sängar som kontrollerades är:

Passionhome AB

TED våningssäng

TOM våningssäng

Paradise II våningssäng

Bygghemma Sverige AB

Felix familjesäng Eden Wood

Mazara med trappa

Home Furnishing Nordic AB

Chilli

Loftsäng Bringberry Förvaring

Furniturebox

Erwan våningssäng

Mokiny våningssäng

Trademax

Nemo våningssäng

London Bus våningssäng

WeGot

Basic Kojasäng 70x160 med rutschbana

Trendiga Möbler Sverige AB

ABC Benjamin furu familjesäng

ABC Dominique våningssäng

Lux Casa (Nordania OY, finländskt bolag)

Esmeralda

Gaston

Narissa

Marian

Littlehugs (danskt bolag)

Våningssäng Erik

Sellyhome (polskt bolag)

Stompa våningssäng med madrasser/RICO3

Resultatet av marknadskontrollen visar att det finns stora brister i verifieringen av sängarnas säkerhet. Vid rapportens upprättande har Konsumentverket mottagit ett testprotokoll för en av 19 sängar där myndigheten bedömt att underlaget är tillräckligt och spårbart.

Bruksanvisningar som granskats i kontrollen saknar relevant information såsom varubenämning, sängens namn, varningar och anvisningar. Dessutom så är informationen bristfällig vad gäller spårbarheten till varan.

Kraven i standarden¹ anger att säkerhetsinformation ska vara skriven på det officiella språket i respektive land där varan säljs. Motsvarande krav på säkerhetsinformation på svenska finns i svensk lagstiftningen² För endast två av sängarna fanns informationen i bruksanvisning/monteringsanvisning/märkning skriven på svenska.

Konsumentverket har aktivt letat efter de sängar som hittades i den tidigare marknadskontrollen och som då rapporterades in till EU:s gemensamma varningssystem, Safety Gate Rapex, som farliga. Avsikten var att kontrollera om dessa sängar fortfarande saluförs till konsumenter och om de i så fall är uppdaterade och säkra.

I kontrollen hittades tre sängar som tidigare notifierats som farliga i Safety Gate Rapex och som säljs på den svenska marknaden och i andra länder inom EU:

A12/1879/18 **Dominik III**, tillverkare Meblobed återfanns hos (Trendiga Möbler Sverige AB).

A12/1738/18 **Olle III**, tillverkare MK Kamos Meble återfanns hos (Lux Casa, Nordania OY finländskt företag)

A12/1716/18 **Erik**, tillverkare BMS Group, Interbed återfanns hos (Littlehugs, danskt företag och Sellyhome, polskt företag)

Flera av företagen som saluför sängarna har inte sitt huvudkontor i Sverige och detta medför att Konsumentverket inte kan framtvinga åtgärder eller betalning av viten och liknande med stöd av svensk lagstiftning. Skrivelser har skickats till företagen för att få dokumentation om sängarna och i vissa fall har ansvarig tillsynsmyndighet i respektive land kontaktats för assistans i ärendet.

¹ EN 747-1:2012+A1:2015 Våningssängar och höga sängar, Kapitel 5 Instructions for use

² Krav på säkerhetsinformation på svenska finns i produktsäkerhetslagen (2004:451) och i propositionen till produktsäkerhetslagen Prop. 2003/04:121

Flera företag har skickat in certifikat från testinstitut som underlag för att verifiera att sängarna är kontrollerade. Flera av dessa certifikat visar dock inte att sängarna är testade för krav enligt gällande standarden inom EU för våningssängar och höga sängar. Några företag hänvisar till att de inte har några testprotokoll utan att dessa finns hos testlaboratoriet. Detta innebär att återförsäljare och tillsynsmyndigheter har svårt att kontrollera om uppgifterna stämmer och att sängarna verkligen är testade med godkänt resultat för alla provningspunkter i standarden.

I marknadskontrollen ställde vi frågor om hur återförsäljarna säkerställer att sängarna är säkra. Flera återförsäljare uppger att de har upprättade juridiska avtal som anger att leverantören/tillverkaren tar på sig det fulla ansvaret för varans säkerhet.

Konsumentverket kan se brister i näringsidkares dokumentationskontroll av varors säkerhet och att de försummar sitt ansvar om att säkerställa att varan är säker.

Produktsäkerhetsansvaret kan inte överlämnas genom avtal mellan ekonomiska parter eftersom ansvaret är reglerat i lagstiftningen. Produktsäkerhetslagen³ ställer krav på både tillverkare och distributör att varan är säker när den säljs till konsument.

Vid granskning av försäljningsinformationen som finns på företagens webbsidor kan vi se att det ofta är för lite information som lämnas på webbsidorna om varans egenskaper. Det är därför svårt för en konsument att kunna bedöma riskerna med varan.

De uppgifter som ofta saknas på försäljningssidorna är: anvisningar (för montering, installation och underhåll), varningsinformation som finns för varan, information som anger vilken standard som varan är provad mot.

³ Produktsäkerhetslagen (SFS 2004:451)

3 Åtgärder

Konsumentverket bedömer att de sängar, där näringsidkaren inte kan visa att de är säkra, omedelbart ska stoppas från försäljning till dess att giltig dokumentation kan uppvisas. Därför har åtta sängar fått tillfälligt säljstopp.

Konsumentverket har via okulär granskning av bilder kunnat se att flera av de utvalda sängarna har brister i fallskyddet på den övre bädden. Enligt gällande standard EN 747-1:2012+A1:2015 tillåts inte mer än en öppning där det är möjligt att ta sig upp eller ner från den övre bädden. Denna öppning ska vara placerad på någon av långsidorna⁴. Finns det flera öppningar i fallskyddet, vilket inte är tillåtet enligt gällande standard för våningssängar, innebär detta en fallrisk. Verket har även kunnat se mellanrum i fallskydd som misstänkt vara större än 75 mm. I sådana öppningar kan barn riskera att glida ut genom öppningen med kroppen och bli hängande kvar i huvudet vilket kan leda till hängning.

Konsumentverket har därför bedömt att fyra sängar omedelbart ska stoppas från försäljning och återkallas från konsument. Återkallelse omfattar de sängar som har flera öppningar i fallskyddet eller har stege på kortsidan. Ytterligare återkallelser kan komma att bli aktuella för fler sängar i kontrollen.

Den säkerhetsstandard för våningssängar som finns inom EU, har provmetoder och säkerhetskrav som ger en säkerhetsnivå som tar särskild hänsyn till risker för barn och ställer krav på exempelvis funktioner, mått på öppningar, stabilitet, hållfasthet och permanent märkning på sängen. I den tidigare marknadskontrollen, som gjordes 2016-2019, genomfördes provning av sängar vid ett ackrediterat testlab. Där konstaterades allvarliga säkerhetsbrister hos flera av sängarna. Att prova en våningssäng mot den gällande standarden ger en korrekt och validerad bedömning av sängens säkerhet.

⁴ Provningspunkt 4.1.4 EN 747-1:2012+A1:2015

4 Slutsatser

En dokumentgranskning där näringsidkare inte kan redovisa relevanta dokument till tillsynsmyndigheten påvisar flera brister i branschens syn på varors säkerhet:

- Tillverkare placerar varor på marknaden inom EU som inte är säkra eller kan verifieras som säkra.
- Återförsäljare ställer inte tillräckligt höga krav på tillverkaren att visa att varan är säker.
- Ett certifikat utfärdat av ett testinstitut ger inte alltid tillräckligt underlag för att visa att sängen är säker. Bakomliggande testprotokoll/dokumentation som visar att respektive säng är kontrollerad och säker är nödvändigt.
- Information i bruksanvisning, varningar och märkningar på sängen är inte översatt till svenska.

Konsumentverket kan konstatera att många våningssängar som säljs i Sverige inte uppfyller kraven enligt uppsatta säkerhetskrav i standard eller krav i lagstiftning⁵. För att säkerställa att en säng är säker måste relevant dokumentation finnas tillgänglig och kunna tillhandhållas av näringsidkaren när tillsynsmyndigheten efterfrågar dessa.

Det finns tillverkare inom EU som uppenbarligen inte använder de gemensamma säkerhetskrav som finns inom Europa⁶ när de tillverkar våningssängar och höga sängar. Detta innebär en förhöjd risk för att barn kan skadas i exempelvis bristande fallskydd, farliga öppningar där huvudet kan fastna, uppstickande sängstolpar där kläder kan fastna och innebära en risk för hängning. Även vuxna kan skadas allvarligt om sängens hållfasthet eller stabilitet inte har kontrollerats.

Branschen behöver skärpa sin egenkontroll av den dokumentation som är kopplad till möblerna så att det finns spårbarhet till varan och att den är säker.

Det behövs fler tillsynsinsatser inom möbelområdet för att säkerställa att endast säkra varor placeras på marknaden.

Det är viktigt att branschen håller sig uppdaterad om vilka säkerhetskrav som finns och vilka förändringar som är på gång. Standarden för våningssängar och höga sängar kommer att under det närmaste året uppdateras och få skärpta säkerhetskrav på flera områden.

⁵ Produktsäkerhetslagen (2004:451)

⁶ EN 747-1:2012+ A1:2015 Våningssängar och höga sängar

Bilagor

Bilaga 1: Information till näringsidkare i marknadskontrollen	2
---	---

Marknadskontroll av våningssängar och höga sängar

Konsumentverket genomför under 2022 en marknadskontroll av våningssängar och höga sängar. Det är en uppföljning till en kontroll som genomfördes 2016-2019. Syftet är att kontrollera att sängar som säljs på den svenska marknaden uppfyller EU:s säkerhetskrav.

Konsumentverket är marknadskontrollmyndighet för möbler som ska köpas eller användas av konsumenterna. Detta omfattar även möbler som används av konsumenterna i olika näringsverksamheter, till exempel hotell, vandrarhem och i stugbyar. Alla möbler som säljs i Sverige omfattas av produktsäkerhetslagen (2004:451). Lagen ställer krav på näringsidkare så att de produkter som säljs till landets konsumenterna ska vara säkra. Konsumentverket har som myndighet rätt att begära ut de handlingar som kan ha betydelse för utredningen. Det kan bland annat röra sig om upplysningar, dokument och varuprov.

Tillverkare eller importör

Är du tillverkare ska du ha gjort en riskbedömning av varan och ha dokumentation som visar att gällande säkerhetskrav är uppfylla. Ett sätt att visa att varan är säker är att prova den vid ett testlaboratorium mot en tillämplig och gällande säkerhetsstandard. Även den som importerar möbler från länder utanför EU/EES eller säljer produkter under eget namn eller varumärke är tillverkare i lagens mening.

Distributör eller återförsäljare

Om du köper produkter från länder inom EU/EES och säljer dem vidare utan att förändra dem, betraktas du som distributör. Du ska på uppmaning kunna visa upp dokumentation från tillverkaren som visar att produkten är säker.

Observera att du som distributör är skyldig att hjälpa tillverkaren i det skadeförebyggande arbetet och ska bevara dokumentation som behövs för att spåra varornas ursprung i fem år.

Vilka krav ställs på våningssängar och höga sängar?

Enligt produktsäkerhetslagen får en vara inte orsaka risk för skada på person vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd. Som hjälpmedel och stöd för att bedöma säkerheten hos en vara finns det olika standarder med säkerhetskrav och provningsmetoder framtagna inom EU.

Sedan många år finns två standarder med säkerhetskrav och provmetoder för våningssängar och höga sängar. Kraven på säkerhet tar särskilt

hänsyn till risker för barn och ställer krav på exempelvis funktioner, mått, stabilitet, hållfasthet och permanent märkning.

Vissa risker med våningssängar kan förknippas med felanvändning och därför kommer vi särskilt att granska sängarnas bruksanvisning och märkning. Exempelvis anger standarden för våningssängar och höga sängar att den övre bädden inte är lämplig för barn under sex år. På sängarna ska det finnas en permanent märkning som informerar om detta, antingen med en text på svenska eller symbol/piktogram.

Du behöver teknisk dokumentation

Vid kontrollen utgår vi från att det ska finnas en provningsrapport eller en likvärdig teknisk dokumentation för den aktuella sängen. Dokumenten ska visa att sängen klarar kraven i en tillämplig standard. Inom EU gäller följande standarder för våningssängar och höga sängar:

- EN 747-1:2012+A1:2015, Möbler för hemmiljö - Våningssängar och höga sängar - Del 1: Krav på säkerhet, hållfasthet och hållbarhet
- EN 747-2:2012+A1:2015, Möbler för hemmiljö - Våningssängar och höga sängar Del 2: Provningsmetoder

Mer information

På Konsumentverkets företagssidor finns mer information om produktsäkerhet.

[Produktsäkerhet - för företag](#)

[Våningssängar och höga sängar](#)

Här kan du hitta mer information om våningssängar och även länken till rapporten från den tidigare marknadskontrollen som genomfördes 2016-2019, Rapport 2019:13

Hur går marknadskontrollen till?

1. Konsumentverket begär in dokumentation för ett antal sängar från olika näringsidkare.
2. Konsumentverket granskar dokumentationen och ser till att tillverkaren/distributören vidtar tillräckliga åtgärder om det framkommer brister vid kontrollen.
3. En projektrapport sammanställs och information om kontrollen presenteras i ett utskick till branschen och på Konsumentverkets webbplats.

Om sängen inte uppfyller kraven

Konsumentverket eftersträvar i första hand frivilliga åtgärder men vi kan exempelvis kräva att:

- försäljningen stoppas tillfälligt
- produkterna dras tillbaka från försäljningsledet
- sängen återkallas från konsument.

Näringsidkare som uppsåtligt eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt lagstiftningen riskerar att få betala en sanktionsavgift. Storleken på sanktionsavgiften baseras bland annat på företagets årsomsättning.

Kraven kan riktas mot såväl tillverkare/importör som distributörer/återförsäljare.

Konsument
verket · KO

Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon: 0771-42 33 00. konsumentverket.se